

พฤติกรรมกรอ่าน ความต้องการเนื้อหา รูปแบบ และการนำไปใช้ประโยชน์
จากนิตยสารแนวสุขภาพของพนักงานการสื่อสารแห่งประเทศไทย

นารากร สมบัติสวัสดิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

ตุลาคม 2546

ISBN 974-382-640-8

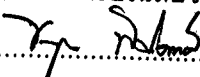
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

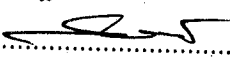
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

 ประธาน

(รองศาสตราจารย์เจลิยว พันธุ์สีดา)

 กรรมการ

(ดร.ขวัญฤดี พิศาลพงศ์)

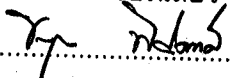
 กรรมการ

(ดร.สมโภชน์ อเนกสุข)

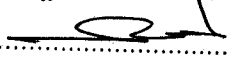
คณะกรรมการสอบปากเปล่า

 ประธาน

(รองศาสตราจารย์เจลิยว พันธุ์สีดา)

 กรรมการ

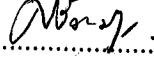
(ดร.ขวัญฤดี พิศาลพงศ์)

 กรรมการ

(ดร.สมโภชน์ อเนกสุข)

 กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์)

 กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรีวรรณ มีคุณ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ของ
มหาวิทยาลัยบูรพา

 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. ประทุม ม่วงมี)

วันที่ 31 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2546

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาในการให้คำปรึกษา คำแนะนำ และช่วยแก้ไขเป็นอย่างดี จากรองศาสตราจารย์เจลิยว พันธุ์สีดา ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดร.ขวัญภูริ พิศาลพงศ์ และ ดร.สมโภชน์ อเนกสุข กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการศึกษาค้นคว้าประกอบการทำวิทยานิพนธ์ จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรัทธา มีคุณ คณะกรรมการสอบปากเปล่า และรองศาสตราจารย์ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์ คณะกรรมการสอบปากเปล่า และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง แก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่ง

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา จันทรประเสริฐ และดร.ยุวดี รอดจากภัย ผู้เชี่ยวชาญที่ได้ให้ความกรุณาและอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม รวมทั้งข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัย

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณกำลังใจอันยิ่งใหญ่ จากครอบครัวสมบัติสวัสดิ์ จากคนใกล้เพื่อน ๆ พี่ ๆ นิสิตปริญญาตรีและปริญญาโท สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และเพื่อนร่วมงานการสื่อสารแห่งประเทศไทยทุกท่าน ที่เป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือด้วยดีเสมอมา จนทำให้ผู้วิจัยทำวิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงได้ตามประสงค์

นารากร สมบัติสวัสดิ์

42922722 : สาขาวิชา : บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ;

ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต)

คำสำคัญ : นิตยสารแนวสุขภาพ / พฤติกรรมการอ่าน

นารากร สมบัติสวัสดิ์ : พฤติกรรมการอ่าน ความต้องการเนื้อหา รูปแบบและการนำไปใช้ประโยชน์
จากนิตยสารแนวสุขภาพ ของพนักงานการสื่อสารแห่งประเทศไทย (READING BEHAVIOR AND NEEDS ON
CONTENTS, FORMATS AND APPLICATIONS OF HEALTH MAGAZINES OF THE
COMMUNICATION AUTHORITY OF THAILAND 'S EMPLOYEES) อ.ที่ปรึกษา : เฉลียว พันธุ์สีดา, อ.ม.,
ขวัญชฎิล พิศาลพงศ์, D.A., สมโภชน์ อเนกสุข, กศ.ด. 129 หน้า. ISBN 974-382-640-8

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการอ่าน ความต้องการเนื้อหา ความต้องการ
รูปแบบ และการนำความรู้ในนิตยสารไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ และเปรียบเทียบ ความต้องการเนื้อหา
รูปแบบ การนำไปใช้ประโยชน์ตามคุณลักษณะทางประชากร อันได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา หน่วยงานที่
สังกัด และประวัติการเจ็บป่วย ของพนักงานการสื่อสารแห่งประเทศไทย โดยใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 370 คน
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน-
มาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (one-way ANOVA)

ผลการวิจัย พบว่า

1. พนักงานการสื่อสารแห่งประเทศไทยส่วนใหญ่เคยอ่านนิตยสารแนวสุขภาพ โดยส่วนใหญ่
อ่านบ้างบางครั้ง ไม่อ่านเป็นประจำทุกเดือน ลักษณะการอ่านจะอ่านเป็นบางคอลัมน์ นิตยสารที่ชอบอ่าน
อันดับ 1 คือ ชีวจิต อันดับ 2 คือ ไก่ล้นหมอ และอันดับ 3 คือ หมอชาวบ้าน
2. พนักงานการสื่อสารแห่งประเทศไทยต้องการให้นิตยสารแนวสุขภาพนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับ
สุขภาพส่วนบุคคล และโภชนาการ
3. พนักงานการสื่อสารแห่งประเทศไทยต้องการให้นิตยสารแนวสุขภาพ มีรูปแบบการนำเสนอ
ในลักษณะ การตอบปัญหามากที่สุด และรูปแบบซึ่งต้องการน้อยที่สุด ได้แก่ บทบรรณาธิการ
4. พนักงานการสื่อสารแห่งประเทศไทยนำความรู้ในนิตยสารแนวสุขภาพไปใช้ ให้เกิดประโยชน์ต่อ
สุขภาพร่างกาย ในระดับมากในเรื่องดังต่อไปนี้ การหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์กับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่คู่สมรส
การงดสูบบุหรี่ ดื่มสุรา ไม่ใช้สารเสพติด และข้ามถนนบนทางม้าลายหรือสะพานลอย
5. เปรียบเทียบความต้องการเนื้อหา พบว่า พนักงานมีความต้องการเนื้อหา แตกต่างกัน ตามเพศ
หน่วยงานที่สังกัด ประวัติการเจ็บป่วย
6. เปรียบเทียบความต้องการรูปแบบ พบว่า พนักงานมีความต้องการรูปแบบ แตกต่างกัน ตามเพศ
อายุ ระดับการศึกษา และ หน่วยงานที่สังกัด
7. เปรียบเทียบการนำความรู้จากนิตยสารแนวสุขภาพไปใช้ประโยชน์ พบว่า พนักงานมีการนำไป
ใช้ประโยชน์ แตกต่างกัน ตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา หน่วยงานที่สังกัด และประวัติการเจ็บป่วย

42922722 : MAJOR : LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE ;

M.A. (LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE)

KEY WORD : HEALTH MAGAZINES / READING BEHAVIOR

NARAKORN SOMBATSAWAT : READING BEHAVIOR AND NEEDS ON CONTENTS,
FORMATS AND APPLICATIONS OF HEALTH MAGAZINES OF THE COMMUNICATION
AUTHORITY OF THAILAND 'S EMPLOYEES : THESIS ADVISOR : CHALEO PANSIDA, M.A.,
KWANCHADIL PHISALPHONG, D.A., SOMPOCH ANEGASUKHA, Ed.D. 129 P. ISBN 974-382-640-8

This research is designed to study reading behavior, needs on contents, formats and applications of health magazines of the Communication Authority of Thailand (CAT)'s employees, and to compare the needs on contents, formats and applications with demographic characteristics. Questionnaires were used to collect the data from 370 samples. Frequency, Percentage, Mean, t-test and one-way ANOVA were employed for the data analysis.

The results of research were as follows.

1. CAT's employees read mostly some columns of health magazines. The most popular ones were Cheewajit, Gaimor and Morchaoban.
2. CAT's employees need mainly articles on individual health and nutrition.
3. CAT's employees preferred the format in the form of questions to editorials.
4. CAT's employees used the knowledge from their reading for everyday living such as avoiding sexual, drug and alcohol abuse, and carefulness on the road.
5. CAT's employees have different needs on contents, which vary according to type of gender, department of work and health history.
6. CAT's employees have different needs on formats, which vary according to type of gender, age, education and department of work.
7. CAT's employees have different applications, which vary according to type of gender, age, education, department of work and health history.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	4
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่าน.....	7
ความหมายของการอ่าน.....	7
วัตถุประสงค์ของการอ่าน.....	8
สาเหตุที่คนไม่อ่าน.....	9
ลักษณะของการอ่าน.....	9
วิธีการอ่าน.....	10
ความรู้เกี่ยวกับนิตยสาร.....	11
ความหมายของนิตยสาร.....	11
ประเภทของนิตยสาร.....	12

ความรู้เกี่ยวกับนิตยสารแนวสุขภาพ.....	14
ความหมายของนิตยสารแนวสุขภาพ.....	14
วัตถุประสงค์ในการจัดทำนิตยสารแนวสุขภาพ.....	15
รูปแบบนิตยสารแนวสุขภาพ.....	15
เนื้อหาความรู้ด้านสุขภาพ.....	20
องค์ประกอบการพิจารณาคุณค่านิตยสารแนวสุขภาพ.....	21
การสื่อสารแห่งประเทศไทย.....	22
สังเขปประวัติความเป็นมาของการสื่อสารแห่งประเทศไทย.....	22
ห้องสมุดการสื่อสารแห่งประเทศไทย.....	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	28
งานวิจัยในประเทศ.....	28
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	31
สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	32
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	34
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	34
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล.....	35
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	36
การใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
สัญลักษณ์และข้อความย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
5 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย.....	82
สรุปผลการวิจัย.....	82
อภิปรายผลการวิจัย.....	86
ข้อเสนอแนะ.....	91

บทที่

หน้า

แนวทางการวิจัยในอนาคต.....	92
บรรณานุกรม.....	93
ภาคผนวก.....	98
ภาคผนวก ก.....	99
ภาคผนวก ข.....	102
ภาคผนวก ค.....	105
ภาคผนวก ง.....	108
ภาคผนวก จ.....	118
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	129

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามคุณลักษณะของพนักงาน.....	40
2 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามประวัติการเจ็บป่วย.....	42
3 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามการเคยอ่านนิตยสารแนวสุขภาพ.....	42
4 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามความถี่ในการอ่านนิตยสารแนวสุขภาพ.....	43
5 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามเหตุผลการไม่อ่านนิตยสารแนวสุขภาพ.....	43
6 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามรายชื่อ นิตยสารแนวสุขภาพที่พนักงานเคยอ่าน....	44
7 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามรายชื่อ นิตยสารแนวสุขภาพที่พนักงานชอบอ่าน	
3 อันดับแรก.....	45
8 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามเหตุผลในการอ่านนิตยสารแนวสุขภาพ.....	46
9 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามแหล่งในการอ่านนิตยสารแนวสุขภาพเป็นประจำ....	46
10 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามลักษณะการอ่านนิตยสารแนวสุขภาพ.....	47
11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการเนื้อหา.....	47
12 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามเนื้อหาสุขภาพส่วนบุคคลที่พนักงานต้องการ	
เรียงลำดับจากมากไปน้อย.....	48
13 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามเนื้อหาโภชนาการที่พนักงานต้องการ	
เรียงลำดับจากมากไปน้อย.....	49
14 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามเนื้อหาเรื่องอื่น ๆ ที่พนักงานต้องการ	
เรียงลำดับจากมากไปน้อย.....	49
15 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการรูปแบบ.....	50
16 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การนำไปใช้ประโยชน์.....	51
17 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความต้องการเนื้อหา	
จำแนกตามเพศ.....	52
18 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความต้องการรูปแบบ	
จำแนกตามเพศ.....	53

19 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบการนำไปใช้ประโยชน์ จำแนกตามเพศ.....	54
20 เปรียบเทียบความต้องการเนื้อหา จำแนกตามอายุ.....	56
21 เปรียบเทียบความต้องการรูปแบบ จำแนกตามอายุ.....	58
22 เปรียบเทียบความต้องการรูปแบบ จำแนกตามอายุ ต่างกันเป็นรายคู่.....	59
23 เปรียบเทียบการนำไปใช้ประโยชน์ จำแนกตามอายุ.....	60
24 เปรียบเทียบการนำไปใช้ประโยชน์ จำแนกตามอายุ ต่างกันเป็นรายคู่.....	63
25 เปรียบเทียบความต้องการเนื้อหา จำแนกตามระดับการศึกษา.....	64
26 เปรียบเทียบความต้องการรูปแบบ จำแนกตามระดับการศึกษา.....	66
27 เปรียบเทียบความต้องการรูปแบบ จำแนกตามระดับการศึกษา ต่างกันเป็นรายคู่..	67
28 เปรียบเทียบการนำไปใช้ประโยชน์ จำแนกตามระดับการศึกษา.....	68
29 เปรียบเทียบการนำไปใช้ประโยชน์ จำแนกตามระดับการศึกษา ต่างกันเป็นรายคู่..	70
30 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความต้องการเนื้อหา จำแนกตามหน่วยงานที่สังกัด.....	72
31 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความต้องการรูปแบบ จำแนกตามหน่วยงานที่สังกัด.....	73
32 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบการนำไปใช้ประโยชน์ จำแนกตามหน่วยงานที่สังกัด.....	74
33 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความต้องการเนื้อหา จำแนกตามประวัติการเจ็บป่วย.....	76
34 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความต้องการรูปแบบ จำแนกตามประวัติการเจ็บป่วย.....	78
35 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบการนำไปใช้ประโยชน์ จำแนกตามประวัติการเจ็บป่วย.....	79
36 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เรียงลำดับจากมากไปน้อย.....	81
37 จำนวนพนักงานการสื่อสารแห่งประเทศไทย สังกัดปฏิบัติงานหลักสี่.....	103
38 ค่าดัชนีความเที่ยงตรงของเนื้อหา.....	106

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1 กรอบแนวความคิด.....	5
-----------------------	---